

<https://doi.org/10.23939/shv2018.01.078>

**ОГЛЯД 30-х ЮВІЛЕЙНИХ ТВАРДОВСЬКИХ ЧИТАНЬ У НОВОМУ
ФОРМАТІ: ПРИСУТНІСТЬ АНТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ
У СПАДЩИНІ ЛЬВІВСЬКО-ВАРШАВСЬКОЇ ШКОЛИ
ТА У СУЧАСНОМУ ФІЛОСОФСЬКОМУ ДИСКУРСІ**

(10–12 лютого 2018 року, Львів)

Ігор Карівець

Національний університет “Львівська політехніка”

ihor.v.karivets@lpnu.ua

ORCID: 0000-0002-4555-2226, Scopus Author ID: 57194522632

© Карівець І., 2018

**The Survey of 30th Jubilee Edition of the Colloquium in Memoriam of the Founder
of the Lviv-Warsaw School Kazimierz Twardowski in the New Format: The Presence of Ancient
Greek Philosophy in Lviv-Warsaw School and Contemporary Philosophical Discourse
(10th–12th February 2018, Lviv)**

Ihor Karivets

Lviv National Polytechnic University

ihor.v.karivets@lpnu.ua

ORCID: 0000-0002-4555-2226, Scopus Author ID: 57194522632

30th Jubilee Twardowski's Readings were organized by Kazimierz Twardowski Lviv Philosophical Society with the cooperation of the Chair of Philosophy in Lviv Polytechnic National University, Institute for Philosophy, Logic, and Sociology (Lviv) and Institute for Philosophy in University of Warsaw. The Readings were hosted by Center for Urban History of East Central Europe.

The new format of Twardowski's readings was introduced. This new format of Readings included: 1) English language as working one for international communication, 2) the all submitted abstracts of potential participants were anonymously reviewed. This blind review helped to choose the abstracts of high scientific quality and introduction of English language as working one of Twardowski's Readings helped to transform it into the international scientific event.

In Jubilee Twardowski's Readings taken part scientists from Canada, Poland, and Ukraine, who deeply interested in the study of the heritage of Lviv-Warsaw School and its relations to Ancient Greek Philosophy. The presented papers were a wide range: from the history of philosophy and logic in Lviv-Warsaw School to phenomenological philosophy and hermeneutic phenomenology and their connections with Ancient Greek Philosophy. Among presenters were well-known researchers of Lviv-Warsaw School Prof. Jan Woleński and Prof. Jacek Jadacki. The Canadian researcher Prof. Bernard Linsky was taken part in this event for the first time and presented the paper about Leon Chwistek's constructivism and Platonism.

Key words: Ancient Greek Philosophy, Kazimierz Twardowski, Lviv-Warsaw School.

Тридцять ювілейні Твардовські читання на тему “Античність та її філософське продовження” відбулися у новому форматі. Цей новий формат полягав у тому, що всі надіслані тези анонімно рецензували члени оргкомітету, які враховували актуальність, відповідність тематиці та науковий рівень, і те, що вперше англійська мова була робочою мовою читань. Саме введення англійської мови як робочої змінило статус читань на міжнародний. У читаннях взяли участь науковці з України, Польщі та Канади.

10 лютого відкрив читання проф. кафедри філософії Львівської політехніки Віктор Петрушенко, який у своїй промові згадав як розпочиналися Твардовські Читання, хто був їхнім ініціатором. Також він наголосив на тому, що Казимир Твардовський був вимогливим до своїх учнів, наголошував на важливості у філософській діяльності точності, строгості мислення, а також відстоював свободу наукового пошуку. Тому традиція Львівсько-Варшавської школи є унікальною

у тому, що вона поєднує виважену та систематичну методологію, скрупульозний аналіз філософських проблем, з науковою свободою та творчістю.

Після вступного слова проф. Віктора Петрушенка слово було надане першому запрошеному гостю проф. Яцеку Ядацькому з Варшавського університету, який виголосив доповідь на тему “Стародавня думка у розумінні Казимира Твардовського”. У своїй презентації проф. Ядацький повідомив, що знайшлися рукописи Твардовського з історії філософії, які він читав у 1907–1908 рр. та у 1912 році. Готується видання цих рукописів у Варшаві. У 1912 році Твардовський читав курс з історії неєвропейської філософії, а у 1907–1908 рр. читав лекції про Платона та Аристотеля. Філософію в історичному контексті можна розуміти вузько й широко. Вузько, коли філософія розпочинається з давніх греків, а в широкому – з філософії Стародавнього Сходу. У другому випадку історію філософії приходиться мати справу з певними віруваннями та міфами, в яких можна знайти філософічні ідеї, але не завершену філософію. Твардовського цікавила логіка стародавньої Індії. У його рукописах можна знайти формалізовані записи силогізмів індійських логіків, а саме: $conversio simplex SeP \rightarrow PeS$, $SiP \rightarrow PiS$ та $conversio per accidens SaP \rightarrow PaS$. Твардовський розуміє філософію у широкому значенні цього слова, тому й звертається до давньої Індії.

Після проф. Яцека Ядацького виступили Пшемислав Спришак, який зосередився на етичних поглядах Казимира Твардовського та його критиці етичного скептицизму, а також доц. Ольга Гончаренко, яка у формі реферату розкрила тему педагогіки вільного часу у Львівсько-Варшавській школі. Після доповіді Ольги Гончаренко слово було надане Анджею Порєбському, який зосередився на порожніх назвах у розумінні Аристотеля та продовженні цієї теми у Бертрана Рассела, Пітера Стровсона, а також Тадеуша Котарбінського.

Наступними доповідачем був доц., завідувач кафедри філософії Львівської політехніки Ігор Карівець. Його доповідь стосувалася реїзму Тадеуша Котарбінського як різновиду матеріалістичного монізму та антиуніверсалізму. Доповідач наголосив на важливості підходу Котарбінського у контексті розвитку сучасного фізикалізму та натуралізму, який також характерний для гілєморфізму Аристотеля. Гостя з Одеси Марія Загурська доповідала про реінтерпретацію вчення Платона та Аристотеля про місто-поліс.

Після перерви на обід розпочалося друге пленарне засідання, яке відкрив другий основний

доповідач проф. Ян Воленський, який зосередив увагу у доповіді на внеску Лукасевича у дослідження стародавньої логіки, зокрема логіки стоїків. Цей польський логік інтенсивно досліджував силогістику Аристотеля, вважаючи її аксіоматичною системою. Лукасевич також довів, що теорія силогізмів стоїків відрізняється від аристотелівської, хоча до нього вважалося, що вони ідентичні. Після виступу Яна Воленського, зі своєю доповіддю виступила Александра Гомульчак з Познані. Її доповідь стосувалася семантичної концепції істини Альфреда Тарського. В її розумінні, ця концепція є прикладом використання семантичної парафрази. Проф. Світлана Повторєва доповідала про особливості інтерпретації стародавньої логіки представниками Львівсько-Варшавської Школи. На цьому друга частина читань була завершена.

Третя частина читань розпочалася з доповіді запрошеного проф. Вахтанга Кебуладзе з Київського національного університету імені Тараса Шевченка, який зосередився на взаємозв'язку античної філософії та феноменологічної філософії. А Степан Возняк з Івано-Франківська продовжив феноменологічний аспект античної спадщини, наголосивши, що антична філософія була “рухом до “самих речей””. У тому ж дусі Адам Марціш з Познані доповідав про філософію, яка перебуває у пошуках метафізичної субстанції.

На цьому перший день ювілейних читань завершився.

Наступного дня, 11 лютого, пленарні засідання з доповідями запрошених гостей було продовжено.

Розпочав другий день Читань гість з Канади проф. Едмонтонського університету Бертран Лінскі. Він зосередився на творчості Леона Хвістека, його критиці метафізики та конструктивістському підході. Після гостя з Канади слово було надане Ярославу Петіку з Інституту філософії імені Григорія Сковороди НАН України. Його доповідь стосувалася онтології Лесневського та філософського номіналізму. І завершувала цю англійську пленарну сесію доповідь Дмитра Сепетого з Запоріжжя, який проаналізував співвідношення між третім світом Карла Поппера та світом форм Платона.

Після перерви слово було надане проф. Вікторіві Петрушенку, який окреслив розуміння античної філософії в історико-філософській концепції Владислава Татаркевича. Після нього виступав доц. Андрій Синица, докторант Львівського національного університету імені Івана Франка, який наголосив у своїй доповіді на неадекватності історичного підходу для виявлення певної тягlosti між античними та аналітичними філософами ХХ та

XXI століть. Не можна вважати, наголосив він, що античні філософи були предтечами аналітичної філософії, бо у них не були розвинуті ті науки, на які спираються сучасні аналітичні філософи, а також не був достатньо розвинутий основний метод досліджень, а саме: аналіз. Аліція Хібінська з Варшави зосередилася на понятті філософської суперечки й намагалася з'ясувати, чи софісти справді провадили філософські суперечки.

І завершував другий пленарний день читань спеціально запрошений гість доц. Андрій Дахній з Львівського національного університету імені Івана Франка, який повернувся до Гайдеггерового тлумачення Аристотеля й витоків герменевтичної феноменології. Після нього слово взяв проф. Володимир Личковах з Києва. Його доповідь стосувалася становлення української естетики та дослідження українськими естетиками давньогрецької культури (мистецтва). Останньою була доповідь Марціна Здренка з Торуня. Він проаналізував поняття “вітальності” в контексті етичної термінології та її відношення до понять моральності.

На цьому ювілейні читання були завершені. Проте, ще й у понеділок, 12 лютого, деякі учасники та організатори Читань проводили тренінг на тему “Як уникнути логічних помилок?”. У цьому тренінгу взяли участь Аліція Хібінська, Марцін Бедковський, Домінік Трачиковський та Степан Іваник.

Загалом треба відзначити високий рівень доповідей, які були представлені на читаннях, та цікаві дискусії після них. Прикро, що деякі із заявлених у програмі учасників не з'явилися на читаннях і не представили свої доповіді, не повідомили про причини своєї відсутності. Оргкомітет вирішив, що у майбутньому друкуватимуться тези лише тих учасників, які особисто виступали на читаннях. Збірник тез друкуватиметься після проведення читань.

Наступні читання відбуватимуться в такому самому форматі, але поступово збільшуватиметься кількість англomовних доповідей. Адже важливо, щоб у цих читаннях брали участь представники академічних спільнот не лише з Польщі та України, але й зі США, Канади, Великобританії та навіть Нової Зеландії чи Австралії.